

بمایش ملی اقتصاد مقاومتی "چالشها، واقعیتها، راهکارها" دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

الزامات اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی

مهدی رامه - کارشناس ارشد اقتصاد

دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان

چکیده: در این مقاله سعی نمودیم مولفه های تحقق شعار سال ۱۳۹۳ «اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی» را در جهت قوی تر شدن ملت و کشور و افزایش اقتدار ملی بررسی نماییم. اقتصاد، فرهنگ و علم سه عنصر اصلی اقتدار ملی است که باید نگاهی ویژه به آن داشت. جهاد اقتصادی به تعبیر مقام رهبری به اتحاد و انسجام ملی نیاز جدی دارد.

کلیدواژه: توسعه فرهنگی؛ توسعه اقتصادی؛ استقلال اقتصادی

مقدمه:

حضرت آیت الله خامنه ای سال ۱۳۹۳ را سال اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی نامگذاری نمودند. و ضرورت قوی تر شدن ملت و کشور و افزایش اقتدار ملی به تلاش باجگیران و زورگویان جهانی برای تضييع حقوق ملت های ضعیف استناد و خاطر نشان کردند: طبیعت جهانی که با افکار مادی اداره می شود زورگویی قدرتمندان نسبت به ضعیفان است پس باید قوی شویم و پیشرفت کنیم. رهبر انقلاب در بیان علت انتخاب شعار «اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی» به

بایش ملی اقتصاد مقاومتی "حالشها، واقعیتها، راهکارها" دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

عنوان نقشه راه کلی سال ۹۳، به گامهای بلند و تجربیات موفق ملت و امکانات و ظرفیتهای وسیع کشور اشاره کردند و افزودند: مسیر پر افتخار «اقتدار ملی» با تمرکز مسئولان و مردم بر این شعار، با شتاب بیشتری پیموده خواهد شد. ایشان در تشریح عناصر اصلی قدرت یک ملت، بر خورداری از تسلیحات پیشرفته را لازم دانستند اما افزودند: اقتصاد، فرهنگ و علم سه عنصر اصلی اقتدار ملی است که با یاری خداوند در ۱۲ سال اخیر درباره علم و دانش پیشرفتهای درخشانی داشته ایم. حال می خواهیم مولفه های دستیابی به شعار «اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی» را بررسی نماییم.

جهاد اقتصادی به تعبیر مقام رهبری به اتحاد و انسجام ملی نیاز جدی دارد. و هربخش خصوصی، دولتی و تعاونی در عرصه های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و... خود را مسئول بشناسد و همه توجه داشته باشند که هیچ کشوری جز با جهاد اقتصادی، کار و قناعت به جایی نرسیده است.

باید اهداف اقتصادی تعیین شود سپس به تعیین مسیر اصلی در رسیدن به هدف پرداخت، یعنی مرحله راهبردسازی و اتخاذ استراتژی برای تعیین رسیدن به مقصد. این هدف باید بلند مدت باشد نه اینکه با عبور از تحریم و شرایط سخت اقتصادی همه چیز فراموش شود. اهداف اقتصادی شامل موارد ذیل می باشد: ۱. اقتصاد قوی و پایدار ۲. استقلال سیاسی ۳. اقتدار بین الملل و بقای کشور ۴. تحقق و اعتلای عزت اسلامی ۵. عدالت اجتماعی.

راهبردهای اقتصادی نیز برای رسیدن به این اهداف بیان می شود:

۱. رصد و پایش سیاست ها، ابزارها و تاکتیک های دشمن و طراحی پدافندی مناسب با آن تاکتیک ها

۲. حمایت از کار و سرمایه ایرانی با نگاه صحیح به کار، کارگر و کارآفرین - حفظ ارزش نیروی کار و تربیت نیروی انسانی

۳. مردمی سازی اقتصاد و نقش آفرینی بخش خصوصی و تعاونی ها

۴. ارتقاء تولید ملی

۵. مدیریت مصرف و جلوگیری از اسراف

۶. توزیع عادلانه، هوشمندانه و هدفمند منابع و ثروت های کشور

۷. قطع وابستگی به نفت مبتنی بر توجه به صنایع غیرنفتی و کشاورزی

بمایش ملی اقتصاد مقاومتی "حالشها، واقعتها، راهکارها" دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

۸. نگاه بلند مدت و استراتژیک به صادرات کشور و مدیریت واردات (تعاملات بازارهای جهانی)

۹. اقتصاد دانش بنیان = وابستگی کار و دانش به یکدیگر

سند محوری و اجتناب از برخوردهای سلیقه ای یک اصل کلیدی در اقتصاد است. جهاد اقتصادی باید با نگاه به سند چشم انداز ملی کشور همراه باشد. هر دستگاه باید برنامه و چارچوبی را برای ورود به عرصه جهاد اقتصادی ترسیم و زیر مجموعه خود را با آن هماهنگ کند. اگر این اتفاق بیفتد آن عزم و حضور عمومی شکل گرفته است. بنابراین کارآمدسازی دستگاههای مختلف کشور برای حرکتی جهشی و مجاهدانه لازم است صورت گیرد.

دخالت دولت در فعالیتهای اقتصادی باعث می شود که دولت در بسیاری از مواد نقش تولیدکننده یا توزیع کننده کالاهای صنعتی را داشته باشد. دولت به بسیاری از فعالیتهای صنعتی و کشاورزی یارانه زیادی اختصاص داده و کسب رانت می تواند منافع سرشاری داشته باشد. پرداخت تسهیلات بانکی، زمین و مواد اولیه به نرخ دولتی از جمله تسهیلات ارائه شده از سوی دولت به متقاضیان احداث واحدهای صنعتی یا کشاورزی است. هم شهروندان متقاضی کالاها و خدمات و هم کارمندان مسؤول، از فرصتهایی که روش توزیع دولتی برای کسب منافع از طریق رانت ایجاد می کند آگاه هستند. واضح است که هر قدر میزان مداخله دولت در امور تولیدی و توزیعی بیشتر باشد، تقاضا برای فساد نیز بیشتر است.

حضور دولت در فعالیتهای اقتصادی و صنعتی و سیاستهای قیمت گذاری عامل مهمی در جرایمی مانند ارتشاء به حساب می آید. غالباً قیمت فروش یک محصول تولیدی از قیمت بازار آزاد آن به مراتب پایین تر است و این امر باعث افزایش تقاضا نسبت به عرضه خواهد شد. به این دلیل دولت ناچار است از بین متقاضیان طبق معیارهایی، افراد واجد شرایط را انتخاب کند. ارزیابی شرایط متقاضیان و انتخاب افراد واجد شرایط به عهده دستگاههای اداری است و به کارمندان مسؤول قدرت زیادی داده و زمینه جهت ارتشاء فراهم می گردد.

چنانچه دولت در فروش کالاهای خود از قیمتهای تعادلی (قیمتی که با ایجاد تعادل بین عرضه و تقاضا ایجاد می شود) استفاده کند، دیگر انگیزه ای برای شهروندان برای متوسل شدن به این روشها وجود ندارد. هنگامی که دولت در مکانیزم بازار اختلال ایجاد کرده و باعث ایجاد صف و بازار سیاه می شود، این دخالتها به طور گسترده ای افزایش فسادهای اقتصادی را به دنبال دارد.

بمایش ملی اقتصاد مقاومتی "حالشها، واقعیتها، راهکارها" دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

سطح بالای فساد مالی می تواند موجب ناکارآمدی سیاست های دولتی شود تحقیقات موجود نشان می دهد که فساد باعث کاهش سرمایه گذاری و در نتیجه کاهش رشد اقتصادی خواهد شد. فساد مالی می تواند فعالیت های سرمایه گذاری و اقتصادی را از شکل مولد آن به سوی رانتها و فعالیت های زیرزمینی سوق دهد فساد مالی می تواند موجب پرورش سازمانهای وحشتناکی مانند مافیا شود فساد گسترده و فراگیر یکی از نشانه های ضعف حاکمیت است و عملکرد ضعیف حاکمیت می تواند روند رشد و توسعه اقتصادی را رو به تحلیل برد.

فساد بر روی رشد اقتصادی، سرمایه گذاری دولتی، سرمایه گذاری مستقیم خارجی، نابرابری درآمد و فقر موثر است. همچنین این گروه نشان داده اند که فساد بر کارایی اقتصاد، عدالت و رفاه اثر داشته است.

اقتصاد مقاومتی برای سروسامان دادن به وضعیت اقتصادی ایران از سوی مقام معظم رهبری مطرح و تبیین آن بر عهده حوزویان و دانشگاهها گذاشته شد. مقام معظم رهبری فرمود: اقتصاد مقاومتی یعنی آن اقتصادی که به یک ملت امکان می دهد و اجازه می دهد که حتی در شرایط فشار هم رشد و شکوفایی خودشان را داشته باشند. البته باید توجه داشت اقتصاد مقاومتی مقاومت اقتصادی نیست. حق جامعه اسلامی این است که بهترین و مرفه ترین باشد.

در فرمایشات مقام معظم رهبری اقتصاد مقاومتی اقتصاد مردمی است یعنی به مردم، ثروت و نیروی کار مردم، قدرت ریسک پذیری و قوه ابتکار مردم، تقاضا و مصرف مردم و... به چشم فرصت نگاه می کند.

رهبر معظم انقلاب در یکی از ملاقات هایی که با نخبگان داشتند رشد و توسعه شرکت های دانش بنیان را از مولفه های اقتصاد مقاومتی دانسته اند. شرکت دانش بنیان یعنی شرکت هایی که سرمایه و موجودیت و ماده اولیه آنها علم است. حال آنکه علم به ثروت تبدیل شود و رفاه جامعه را افزایش دهد. باید در فضای کسب و کار سرمایه گذاری شود. و مرتباً فضای کسب و کار را پالایش نمود.

حلقه بعد از تولید علم تجاری سازی است که مستقیماً تحت تاثیر کیفیت فضای کسب و کار است. در ایران این دو حلقه با هم حرکت نمی کنند. مبدع و مخترع ما وقتی می بیند در وطنش نمی تواند تجاری سازی کند و فضای کسب و کار کمی به او نمی کند و دولت یاورش نیست، سرمایه گذاران رغبتی بر تجاری سازی ابداعات ندارند.

مجلس با تصویب قوانین گره گشا و دولت با توسعه مشاغل و حمایت از بخش های صنعت و معدن در واقع پرچمداران و ستون های اصلی حمایت از کار و سرمایه ایرانی به شمار می روند. دولت و مجلس با عهده دار بودن مسئولیت حمایت از

بمایش ملی اقتصاد مقاومتی "جانشها، واقعتها، راهکارها" دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

کارگران و سرمایه‌گذاران، باید وظیفه خود را به بهترین نحو نسبت به این گروه‌ها انجام دهند و تمام همت و تلاش خود را به منظور به ثمر نشستن اهداف متعالی "حمایت از تولید ملی، کار و سرمایه داخلی" بکار بندند.

رهبر دیوار غیرت ملی را در مقابل ورود کالای خارجی مطرح نموده است. همه دولت‌ها برای اینکه مانع ورود کالای خارجی به کشورشان بشوند تعرفه وضع می‌کنند تا قیمت کالای وارداتی نسبت به کالای داخلی گران شود و رغبت مردم به آن کم شود. بنابراین دولت باید سیاست مناسبی را در مقابل تعرفه ورود کالا به کشورمان در نظر بگیرد. از طرف دیگر واحدهای تحقیق و توسعه کارخانه‌ها باید فعال شود و کالای داخلی حداقل کیفیت را لازم است داشته باشد. افزایش بهره‌وری کار و سرمایه با هدف کاهش قیمت تمام شده کالا نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

اقتصاد مقاومتی یعنی اقتصادی که با توجه به همه قوت‌ها و ضعف‌های داخلی و خارجی و تهدیدها و فرصت‌های بیرونی سناریوسازی می‌کند و برای هر شرایطی برنامه دارد. در نگاه استراتژیک به اقتصاد هنر مدیران این است که تهدیدها را به فرصت تبدیل کنند. اقتصاد مقاومتی اقتصاد راهبردی است که محیط سنج است و درون و برون را به خوبی می‌بیند و برای شرایطی که هر لحظه ممکن است تغییر کند واکنش مناسبی دارد

اصلاح الگوی مصرف می‌تواند به معنای نهادینه کردن روش صحیح استفاده از منابع کشور و یا بهره‌برداری بهینه، برنامه‌ریزی شده و مطلوب از امکانات و منابع در بخش‌های مختلف اقتصادی می‌باشد. این تعریف بیانگر آن است که اولاً از انحراف منابع برای تولید یا تولید نامطلوب جلوگیری شود و ثانیاً از منابع و ظرفیتهای بلا استفاده و مغفول در اقتصاد به بهترین روش ممکن بهره‌گیری شود. این در واقع همان بیان مفهوم بهره‌وری در اقتصاد است.

به عبارت دیگر اصلاح الگوی مصرف با بهره‌وری مترادف و حرکت به سوی هر کدام دستیابی به دیگری را نیز در برخواهد داشت. بنابراین برای پی بردن به اینکه آیا در رفتار مصرفی اصلاحی صورت گرفته است و یا اینکه با مطلوب فاصله چندانی وجود دارد یا خیر از معیار بهره‌وری استفاده می‌شود. زمانی که بهره‌وری عوامل نیروی کار و سرمایه سهم قابل ملاحظه‌ای در تولید ثروت کشور داشته باشند، بدان معنا است که از ظرفیتهای تولیدی اقتصادی کشور استفاده مطلوبی شده و درحقیقت مصرف منابع در میزان بهینه‌ای قرار گرفته است. در چنین فضای فکری انتظار افزایش بازدهی و کاهش ضایعات منابع به وجود می‌آید و روش‌هایی که به تولید محصول و خدمت بکار منجر می‌شود حاصل بکارگیری صرفه‌های اقتصادی خواهد بود.

بنابراین باید مدیریت اقتصادی داشت :

بمایش ملی اقتصاد مقاومتی "حالشها، واقعیتها، راهکارها" دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

۱. نگاه مستمر و کلان در برنامه ریزی اقتصادی، رصد جایگاه کشور در عرصه اقتصادی (آسیب زدایی و ترمیم ساختار اقتصادی موجود)

۲. سیاست گذاری تولیدمحور

۳. نوآوری و خلاقیت در فعالیت و مدیریت اقتصادی

۴. انسجام سیاستی، برنامه ریزی عامل تحرک اقتصادی

۵. پرهیز از روزمرگی و توجه جدی به مسئله اقتصاد

۶. ارتقای کارایی و بهینگی در مدیریت منابع مالی و غیر مالی

۷. توجه به مسئولیت اجتماعی در صنعت

مقام معظم رهبری (مدظله العالی): آن جایی که فرهنگ جهادی نیست و فرهنگ مادی حاکم است هر انسانی به تنهایی خودش محور همه حوادث عالم است، سود را برای خود می خواهد و ضرر را از خودش دفع می کند، اصل برای او این است. لذا تعارض ها و بی اخلاقی ها و بی صداقتی ها و دشمنی ها پیش می آید. آنجائیکه حرکت و روح جهادی وجود دارد انسان در ایمان و آرمان و خدمت به دیگران حل می شود و خود را فراموش می کند. این روحیه را باید در جامعه تقویت کرد. کشاورزی و دامداری ما هم با این روحیه رونق واقعی خود را پیدا خواهد کرد.

یکی از ابعاد توسعه در کشورها توسعه فرهنگی است، و با توجه به تأثیرگذاری فرهنگ هر جامعه در اقتصاد و سیاست آن، نقش توسعه فرهنگی و اهمیت آن در هر جامعه به خوبی به دست می آید. ذکر این نکته لازم است که منظور از فرهنگ مجموعه اعتقادات، باورها و سنت ها در یک جامعه است؛ و منظور از توسعه گسترش و افزایش نیست، بلکه گاه اصلاح و یا تغییر برای رشد و تعالی جامعه منطبق با اهداف و سیاستهای توسعه در همین راستا انجام می پذیرد. از دیدگاه امام، فرهنگ، هویت و موجودیت یک جامعه را شکل می دهد و در تحولات اجتماعی نقش اساسی و زیربنایی دارد و اصلاح آن نخستین گام، در اصلاحات ابعاد دیگر جامعه باید دیده شود. «فرهنگ مبدأ همه خوشبختی ها و بدبختی های ملت است.» «راه اصلاح یک مملکتی (اصلاح) فرهنگ آن مملکت است، اصلاح باید از فرهنگ شروع شود.»

بمایش ملی اقتصاد مقاومتی "حالشها، واقعیتها، راهکارها" دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

در فرهنگ و مدیریت جهادی بعد معنوی فرهنگ (زیرساختها) مورد تاکید بیشتری قرار می گیرند و در مقایسه با بعد مادی (روبنها) بر روی دو محور اساسی ۱- اندیشه ها، بینشها و عقاید ۲- ارزشها، مکارم و اخلاقیات تاکید زیادتری شده است و اعتقاد به خدا، معاد و عقیده به وحی یکی از شعارهای مهم فرهنگ در حوزه جامعه اسلامی بطور عام و در حوزه فرهنگ جهادی بطور خاص است و امانت داری، قناعت و ساده زیستی، وفاداری و ولایت مداری، سرعت و صداقت، مشاورت و مشارکت پذیری، همدلی و روحیه اجتماعی، آینده و آخرت نگری و کار برای رضای خدا، تقدم منافع عمومی بر منافع شخصی، ایجاد روابط صمیمانه، پیشگامی در کارها، گذشت و نودوستی از تار و پودهای دیگر فرهنگ یک جامعه در نظام اسلامی و در محیط کار جهادی است.

در مدیریت جهادی علم و قوانین علمی در یک فضای ارزشی بکار گرفته می شوند و جامعه، و مدیریت نیز ناگزیر از عمل در بستر ارزشی جامعه و سازمان میباشند.

از جمله شاخصه ها و ویژگی ها و عوامل اصلی این فرهنگ و تفکر مدیریتی عبارت است از: ۱. عشق به ولایت و ولایت پذیری و ولایت محوری ۲- عشق به خدمت به مردم خصوصا روستائیان ۳- محرومیت زدائی و فقر زدایی ۴- تامین رفاه عمومی ۵- توجه به مسائل فرهنگی و نیازهای فرهنگی مردم و جهاد گران ۶- مسئولیت پذیری ۷- رعایت شئون اسلامی و دینی ۸- ساده زیستی و سلامت ۹- سخت کوشی و پرتلاش بودن ۱۰- رعایت رفتار اسلامی با مردم

بنابراین فرهنگ جهادی بر سه عنصر کلی و اساسی استوار است که بدون این عناصر شاکله وجودی آن از میان می رود. این عناصر عبارتند از:

اول) عشق به ارزشهای مقدس اسلام ناب محمدی اسلامی که به زعم امام راحل "غرب و در راس آن آمریکای جهانخوار و شرق در راس آن شوروی جنایتکار را به خاک مذلت خواهد نشاند. (که خوشبختانه شوروی سابق چنین شد و آمریکا نیز چنین خواهد شد) اسلامی که پرچمداران آن پابرهنگان و مظلومین و فقرای جهانند و دشمنان آن ملحدان و کافران و سرمایه داران و پول پرستانند. اسلامی که طرفداران واقعی آن همیشه قدرتمندان بازیگر و مقدس نمایان بی هنرنند"

در فرهنگ جهادی اسلام راستین اسلام ناب محمدی است و به لحاظ همین ویژگی است که حضرت امام خطاب به حاملان این فرهنگ می فرماید: "فرزندان عزیز جهادی ام! به تنها چیزی که باید فکر کنید به استواری پایه های اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله و سلم است"

دوم) عشق به امام و ولایت در تار و پود فرهنگ جهادی اطاعت از امام و ولایت موج می زند و چنان شور و نشاطی در وجود جهاد گران ایجاد می کند که همچون رایحه دل انگیز جنة الماوی شیفگاناش را مجذوب خود می نماید بطوریکه با هر فرمان او سر از پا نشناخته و چون پیروان موسای کلیم به هر بحر و بر پرخطری پا می نهند. از سازندگی روستاها و سنگر سازی دفاع

بمایش ملی اقتصاد مقاومتی "حالشها، واقعتها، راهکارها" دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

مقدس و بازسازی مناطق جنگ زده گرفته تا خطه های سیل زده زلزله زده و محروم واقصی نقاط دور افتاده عرصه گامهای مستحکم و سازنده آنان است.

براستی که تعبیر دل نشین "از تو به یک اشاره از ما بسر دویدن" مصداق بارز چنین فرهنگی است. چنانکه رهبر معظم انقلاب نیز بر این نکته تصریح فرموده اند که جهادگران عاشق امامند و رگ جانشان به امام وصل است.

به همین علت بود که حضرت امام از همان ابتدا نماینده ای از سوی خود در میان جهادگران تعیین کردند که نقش اساسی در برقراری ارتباط متقابل و استحکام و استقرار فرهنگ جهادی ایفا نموده است

سوم) عشق به خدمتگزاری خالصانه بدون شک شیفستگی به اسلام ناب و ولایت بستر ساز عشق دیگری است که همان "خدمتگزاری به مردم" می باشد. چرا که در فرهنگ جهاد کار نه فقط یک وظیفه صرف اداری بلکه امری مقدس و عبادی شمرده می شود. در حقیقت فلسفه اجرایی همه سیاستها طرحها برنامه ها و پروژه های سازمانی در فرهنگ جهاد خدمت خالصانه و صادقانه به مردم خصوصا محرومان و مستمندان است. به همین سبب در فرهنگ جهاد خدمت خالصانه به بندگان خدا و رفع مشکلات و مصائب آنان و تامین نیازهای اساسی شان عبادت محسوب می گردد.

جهت گیری های بنیادی فرهنگ جهادی

براساس رهنمودهای حضرت امام دو جهت گیری اساسی برای فرهنگ جهادی وجود دارد که جهادگران می بایست همه فعالیتها و برنامه های خود را معطوف به آن دو نمایند.

۱ - جهت گیری اعتقادی: در عرصه اعتقادی فرهنگ جهاد در مسیر استوار کردن و ترویج و تحکیم اسلام ناب محمدی (ص) پیش می رود. تا آنجا که حضرت امام خطاب به فرزندان جهادی خود می فرمایند به تنها چیزی که باید فکر کنید استواری پایه های اسلام ناب محمدی (ص) است.

به همین علت امام بزرگوار کرارا حاملان فرهنگ جهاد را توصیه به خودسازی اخلاص در کارها جهاد با نفس و پرهیز از انحراف نموده اند. بنابراین جهت گیری اعتقادی مهمترین نوع جهت گیری در فرهنگ جهادی است و معیار اصلی سنجش ارزشی بودن و قداست فعالیتها و هر نوع رفتار سازمانی بحساب می آید.

۲ - استقلال واقعی: حضرت امام همواره بر بریدن رگه های وابستگی به خارج و خود کفا کردن کشور که همان استقلال واقعی است بخصوص در بخش کشاورزی و امنیت غذایی تاکید نموده اند. در حقیقت امام راحل سمت و سوی همه سیاستها و برنامه های فرهنگ جهادی را از بعد اجرایی تنها و تنها نیل به خود کفایی و استقلال می داند نه چیز دیگر. چنانکه در آخرین پیام خود خطاب به جهادگران فرموده اند: "امیدوارم که از سیاست صحنه های سخت نه شرقی و نه غربی جمهوری اسلامی عبور کنید که اگر ایران را بر پایه استقلال واقعی پایه ریزی نکنیم هیچ کاری نکرده ایم" در جای دیگر می فرمایند: "ما باید خود کفا بشویم در همه چیز منجمله در قضیه کشاورزی" و باز در جای دیگر تاکید می کنند: "مسئله کشاورزی در کشور ما در

بهایش ملی اقتصاد مقاومتی "حالشها، واقعیتها، راهکارها" دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

راس امور است. به حمدالله مملکت از نظر منابع طبیعی همه چیزش خوب است. آب و زمین خوب دارد و مردمش آگاه و در فکر کشاورزی هستند.

منابع و ماخذ:

۱. فساد اقتصادی و چگونگی مبارزه با آن در فرایند توسعه اقتصادی، دکتر یوسف محنت فر
۲. نهادهای فرهنگی جهادی به منظور توسعه و حفظ روحیه جهادی در راستای تشکل های غیر دولتی (NGO)، علیرضا نژاد محمد نامقی
۳. الگوهای موفق مدیریتی در فرهنگ و مدیریت جهادی - علیرضا زواره
۴. فرهنگ و مدیریت جهادی و شاخص های آن - مظاهر محمدی
۵. الزامات سال جهاد اقتصادی، سعدالله زارعی
۶. بررسی ابعاد و مولفه های اقتصاد مقاومتی جمهوری اسلامی ایران در اندیشه حضرت آیت الله خامنه ای، محمدصادق تراب زاده جهرمی، سیدعلیرضا نجاریه، مصطفی سمیعی نسب
۷. اقتصاد مقاومتی راهکاری برای توسعه، محمدحسین حسین زاده بحرینی